

Ida

Stokoud maar springlevend

Jørn Hurum
Torstein Helleve
Esther van Hulsen

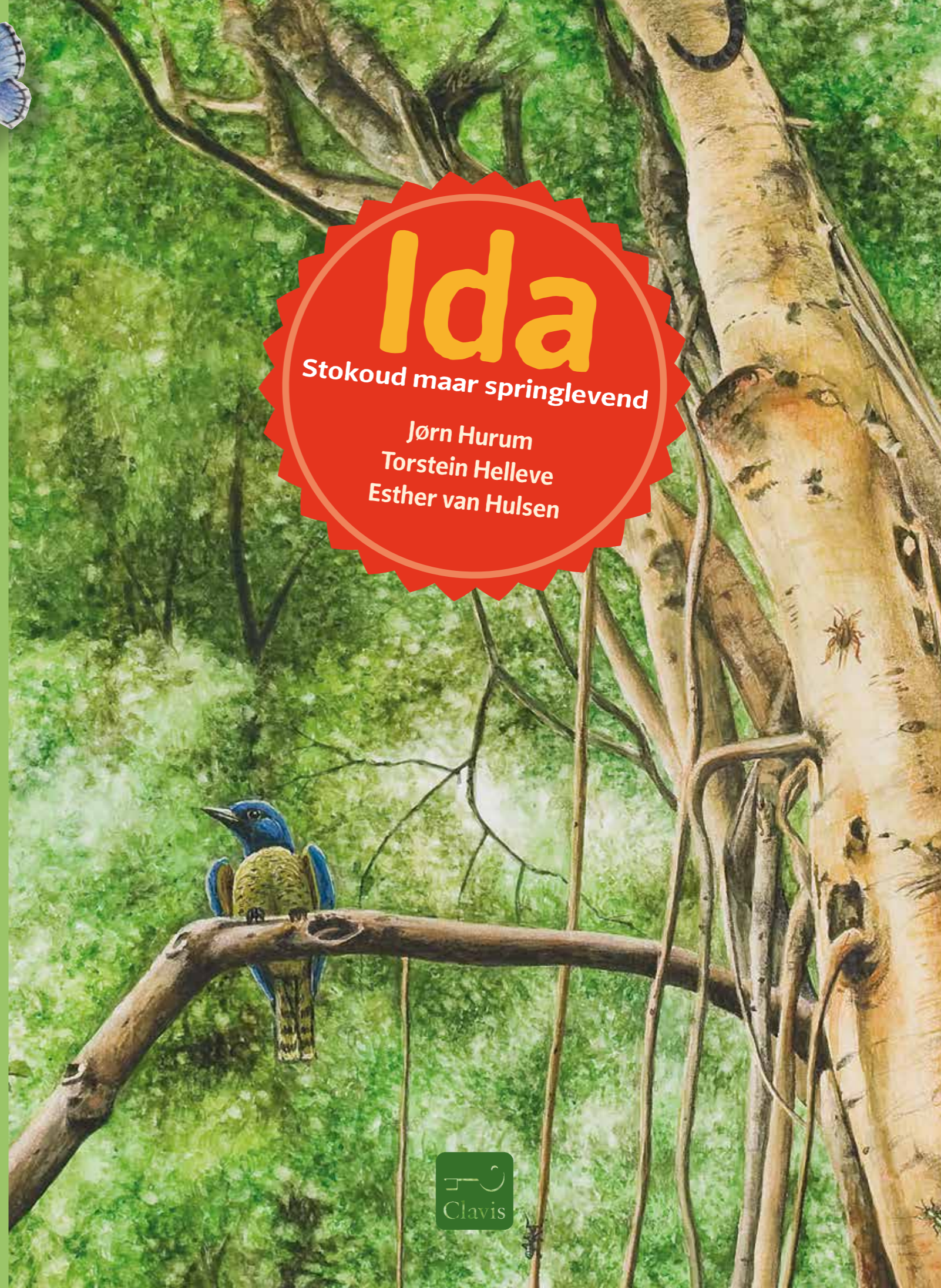

Foto Hessisches Landesmuseum, Darmstadt: p. 34, 37, 39, 52, 59
Foto Natuurhistorisch Museum, Universiteit van Oslo: p. 32, 34,
35, 36, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 47, 52, 54, 58, 59, 62
Foto Senckenberg, Messel Research: p. 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39,
40, 41, 42, 43, 46, 47, 52, 58, 59
Foto prof. dr. W. von Koenigswald: p. 42, 46
Foto prof. dr. Hans Arne Nakrem: p. 45
Foto Esther van Hulsen: p. 45, 50, 57
Foto G. Oleschinski, Bonn: p. 35, 58
Foto Wikimedia Commons: p. 49

Uitgegeven met steun van NORLA (Norwegian Literature Abroad)

Inhoud

- 4 Het leven van Ida
- 32 Messel
- 34 Dieren die in Messel leefden: in het water
- 36 Dieren die in Messel leefden: op de grond
- 38 Dieren die in Messel leefden: in de bomen
- 40 Dieren die in Messel leefden: in de lucht
- 42 Ida's naaste familieleden
- 44 Ida belandt in Oslo
- 46 Wetenschappers onderzoeken Ida
- 48 Evolutie
- 50 De evolutie van de primaten
- 54 Teken Ida zelf!
- 56 Leef zoals Ida
- 58 Welke dieren zijn dit?
- 60 Hier zijn de antwoorden

Jørn Hurum, Torstein Helleve en Esther van Hulsen
Ida. Stokoud maar springlevend
© 2011 Cappelen Damm, Oslo
© 2015 voor het Nederlandse taalgebied:
Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York
Illustraties: Esther van Hulsen
Vertaling uit het Noors: Maaïke Lahaise
Oorspronkelijke titel: *Ida*
Oorspronkelijke uitgever: Cappelen Damm, Oslo
Trefw.: natuur, fossielen, paleontologie
NUR 223/212
ISBN 978 90 448 2299 1
D/2015/4124/049
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

Met dank aan dr. John de Vos, paleontoloog bij Naturalis Biodiversity Center in Leiden en paleontoloog dr. Mietje Germonpré van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen in Brussel voor hun deskundige bijdrage aan de Nederlandse vertaling.

Het is nacht in het oerwoud.
Het oerwoud heeft geen naam.
Er zijn nog geen mensen
die het een naam kunnen geven.
Maar later zal dit gebied
Duitsland heten.

De nacht is vol geluiden.
Eén geluid is anders dan de andere.

Het is zacht gekreun, alsof er wordt gehuild.
Zacht gekreun van een klein dier dat zojuist
op de wereld is gekomen.

De moeder tilt het diertje voorzichtig op
en legt het tegen haar borst.

De kleine proeft voor het eerst moedermelk.
Het diertje heeft geen naam.
Maar we zullen het Ida noemen.

Ida en haar moeder
horen bij
een grote groep.
Als de ochtend aanbreekt,
begint het kabaal. De hele groep
schreeuwt en krijst.
Niet omdat ze ruzie hebben.
Zo praten ze altijd
met elkaar.

Ida is te klein om de anderen
te verstaan, maar ze begrijpt
dat het lawaai niet
gevaarlijk is.

Toch klampt ze zich
beter vast
aan haar moeders
vacht.

De moeder springt van boom naar boom om eten te zoeken. Ida zit op haar rug.

De eerste dagen doet de moeder het kalm aan als ze in de bomen klimt. Kleine Ida houdt zich dan heel goed vast.

Daarna is de moeder niet zo voorzichtig meer. En Ida is nu zo groot dat ze om zich heen durft te kijken.

Boven in de bomen komen ze vaak vogels tegen. Op een dag botsen ze bijna tegen eentje aan als ze een grote sprong maken. De vogel krijst van schrik en fladdert er vliegensvlug vandoor.

Ook hoog boven de grond is Ida niet bang. Als ze haar moeder vasthoudt, voelt ze zich veilig.

